

КУЛЬТУРА НАУКОВОГО ТЕХНІЧНОГО МОВЛЕННЯ ФАХІВЦЯ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>Для всіх</i>
Спеціальність	<i>Для всіх</i>
Освітня програма	<i>Для всіх</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній / весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 (60)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік/МКР</i>
Розклад занять	<i>щотижня</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	https://kumlk.kpi.ua/node/1852
Розміщення курсу	https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?KNTMF

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатностей:

- застосовувати знання державної та іноземних мов з метою забезпечення ефективності професійної комунікації підвищувати рівень академічної культури;
- використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для ефективного рішення спеціалізованих задач професійної діяльності працювати з фаховими текстами;
- критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності;
- володіти мовностилістичними засобами наукового тексту;
- визначати, оцінювати та запобігати різним формам порушень академічної доброчесності науковця;
- успішно презентувати результати своєї наукової діяльності;
- здійснювати пошук науково-технічної інформації у віртуальному просторі із забезпеченням процедур академічної доброчесності .

2.2. Основні завдання кредитного модуля.

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

знання :

- вимог до написання та оформлення академічних наукових текстів;
- предметно-логічної структури і етапів створення наукового тексту;

- умов ефективного наукового спілкування;
- жанрових різновидів наукового стилю, ознак української наукової мови;
- особливостей конспектування, анотування, реферування наукових джерел;
- мовних засобів організації наукової інформації в науковому тексті;
- обов'язкових вимог оформлення наукової інформації;
- композиційно–логічної побудови усної наукової доповіді, повідомлення, виступу.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Культура наукового технічного мовлення фахівця» разом з дисциплінами «Історія науки і техніки» та «Іноземна мова» формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього фахівця.

Дисципліна «Культура наукового технічного мовлення фахівця» ґрунтується на здобутих під час навчання у середній загальноосвітній школі базових знаннях із сучасної української літературної мови.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Культура мови й культура мовлення

Тема 1. Предмет та завдання курсу, його наукові основи.

Тема 2. Загальна характеристика наукового стилю мовлення.

Тема 3. Становлення та розвиток термінів. Культура термінотворення.

Розділ 2. Академічна доброчесність та основи академічного письма

Тема 1. Джерела наукової та освітньої інформації й інформаційний пошук.

Тема 2. Академічна культура, академічна доброчесність.

Тема 3. Мистецтво написання академічних текстів.

Розділ 3. Культура усного наукового мовлення

Тема 1. Мовленнєвий етикет як компонент комунікації здобувачів освіти та фахівців.

Тема 2. Культура ораторської і наукової дискусивно-полемічної мови.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова

1. Мацько Л.І. Культура української фахової мови: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К.: «Академія», 2007. – 360 с. Реж. доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movle_nnya.pdf

Додаткова

2. Бабич Н.Д. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н. Д. Бабич. - Чернівці: Книги - XXI, 2006. - 496 с. – Режим доступ до ресурсу: <http://posek.km.ua/biblioteka/%D0%9A/%D0%9A%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%20%D1%84%D0%B0%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%91%D0%B0%D0%B1%D0%B8%D1%87%20%D0%9D.%D0%94..pdf>
3. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова» [Електронний ресурс]. – Київ : Таксон, 2016. – 234 с. Режим доступу до ресурсу: <https://drive.google.com/file/d/0BvePGdGpHh6Wa1NoR3g4S1FaWVE/view>
4. Рижко Олена Миколаївна. Плагіат як соціальнокомунікаційне явище : монографія / Рижко Олена Миколаївна. - К: Паливода А.В.. - 2017. - 388 с. http://shron1.chtyvo.org.ua/Ryzhko_Olena/Plahiat_u_sotsialnokomunikatsiinomu_vymiri_pocha_tku_KhKhI_stolittia_pryroda_iavyscha_ta_istoriia_bor.pdf

5. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>
(Український правопис)
6. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (“Словники України”)
7. <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)
8. http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_vocab_CD.htm (Електронні версії словників термінографічної серії СловоСвіт)
9. <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000989> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)

Література знаходиться у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського/ у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського/ на кафедрі УМЛК/ у системі «Електронний КАМПУС».

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Програмою навчальної дисципліни передбачено проведення лекційних та практичних занять

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
1	<p>Лекція 1. Предмет та завдання курсу, його наукові основи. Теоретичні засади курсу. Поняття культури мови й культури мовлення. Основні комунікативні ознаки культури мовлення.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Функціонування державної мови в науковій сфері. 2. Мова й література в системі культурних цінностей українського суспільства. 3. Функціональні різновиди української літературної мови. Їхні основні ознаки. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мацько Л.І. Культура української фахової мови: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К.: «Академія», 2007. – С.5-19. Реж. доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf
2	<p>Лекція 2. Загальна характеристика наукового стилю мовлення Становлення і розвиток наукового стилю. Особливості наукового стилю в українській мові. Мовні формули та мовні штампи у науковому стилі.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Науковий, офіційно-діловий, розмовний (кодифікований) стилі літературної мови як основа мови фаху. 2. Характеристика лексичного складу української літературної мови за походженням та вживанням, за динамікою. 3. Орфографічні норми як компонент формування мовної компетенції фахівця <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мацько Л.І. Культура української фахової мови: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К.: «Академія», 2007. – С.40-53. Реж. доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf
3	<p>Лекція 3. Становлення та розвиток термінів. Культура термінотворення. Історія розвитку сучасної української термінології. Поняття “термін”, “термінологія”, “терміносистема”, “термінознавство”; поняття “дефініція. Структура термінів.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Точність слововживання як ознака мови науки. Спеціальна лексика в наукових текстах. 2. Багатозначність, синонімія, паронімія й омонімія в різностильових текстах.

	<p>3. Неологізми, архаїзми, історизми в українській літературній мові та в науковій термінології</p> <p>Література:</p> <p>1.Мацько Л.І. Культура української фахової мови: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К.: «Академія», 2007. – С.57-62. Реж. доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf</p>
4	<p>Лекція 4. Джерела наукової та освітньої інформації й інформаційний пошук. Первинні та вторинні джерела інформації. Електронні ресурси освітньої та наукової інформації. Методи і типи інформаційного пошуку. Інформаційна грамотність. Культура інформаційного пошуку.</p> <p>СРС</p> <p>1. Принципи роботи інформаційно-пошукових систем.</p> <p>2. Особливості позначення цифрової інформації у наукових текстах.</p> <p>3. Основи та принципи наукової комунікації.</p> <p>Література:</p> <p>1. Рижко О. М. Плагіат у соціальнокомунікаційному вимірі початку ХХІ століття: природа явища та історія боротьби : дис. на здобуття наук. ступеня д-ра наук із соціальних комунікацій : спец. 27.00.01 «Теорія та історія соціальних комунікацій» [Електронний ресурс] / Рижко Олена Миколаївна, Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, Київ, 2017. – 438 с. – Режим доступу до ресурсу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Ryzhko_Olena/Plahiat_u_sotsialnokomunikatsiinomu_vymiri_pochatku_KhKhI_stolittia_pryroda_iavyscha_ta_istoriia_bor.pdf</p> <p>2. Мельниченко А. Прояви академічної нечесності / А. Мельниченко // Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики» ; за заг. ред.: Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. – Київ : Таксон, 2016. – С. 107–120. – Режим доступу до ресурсу: http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/2749</p>
5	<p>Лекція 5. Академічна культура, академічна доброчесність</p> <p>Основні прояви академічної нечесності. Плагіат. Методи запобігання академічної нечесності. Взаємодія та взаємний вплив усіх складових та учасників наукової та освітньої комунікації.</p> <p>СРС</p> <p>1. Різновиди та особливості академічної нечесності.</p> <p>2. Навести приклади сучасних вітчизняних й зарубіжних професійних Кодексів честі (Етичний кодекс членів Фулбрайтівського товариства України (2008); Етичний кодекс ученого України (2009), Кодекс наукової етики (проект, 2005) т.д.</p> <p>3.Проаналізувати статтю Джонса Р.М. Академічна корупція в Україні .</p> <p>Література:</p> <p>1.Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова» [Електронний ресурс]. – Київ : Таксон, 2016. – 234 с. – Режим доступ до ресурсу: https://drive.google.com/file/d/0BvPGdGpHh6Wa1NoR3g4S1FaWVE/view</p>
6	<p>Лекція 6. Мистецтво написання академічних текстів</p> <p>Текст як наукове поняття, ознаки тексту. Особливості роботи з науковим текстом. Наукова стаття як самостійний науковий твір.</p> <p>Методика написання наукової статті. Наукова рецензія і науковий відгук (особливості укладання). Мовні кліше для написання рецензії та відгуку.</p> <p>СРС</p> <p>1. Наукова стаття і науковий виступ: спільне та відмінне.</p> <p>2. Майстерність усних виступів відомих людей.</p> <p>3. Плагіат у науковому тексті.</p> <p>Література:</p> <p>1.Мацько Л.І. Культура української фахової мови: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К.: «Академія», 2007. – С. 62-73. Реж. доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf</p>

	<p>2.Бабич Н.Д. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н. Д. Бабич. - Чернівці: Книги - XXI, 2006. – С. 115-125. – Режим доступ до ресурсу: http://posek.km.ua/biblioteka/%D0%9A/%D0%9A%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%20%D1%84%D0%B0%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%91%D0%B0%D0%B1%D0%B8%D1%87%20%D0%9D.%D0%94..pdf</p>
7.	<p>Лекція 7. Мовленнєвий етикет як компонент комунікації здобувачів освіти та фахівців. Виступ із науковим повідомленням: структура, етапи підготовки. СРС 1.Умови ефективної мовленнєвої комунікації. 2.Шляхи подолання опору аудиторії. 3.Комунікативна позиція, способи її посилення. Культура слухання Література: 1.Мацько Л.І. Культура української фахової мови: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К.: «Академія», 2007. – С. 138-157. Реж. доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf</p>
8	<p>Лекція 8. Культура ораторської і наукової дискусивно-полемічної мови. Наукові конференції, наукові дискусії, творчі диспути як засіб вияву культури наукової мови. СРС 1.Дискусія, полеміка та диспут – спільне та відмінне. 2. Етичних норми і правила етикету під час дискусії. 3. Правила ведення переговорів. Література: 1.Мацько Л.І. Культура української фахової мови: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К.: «Академія», 2007. – С. 173-190. Реж. доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf</p>
9	<p>Лекція 9. Культура ораторської і наукової дискусивно-полемічної мови. Суперечка як онова дискусивно-полемічної мови. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці СРС 1.Охарактеризуйте особливості суперечки. 2. Коректні і некоректні прийоми суперечки. 3. Основні помилки в аргументаційній діяльності науковця. Література: 1.Мацько Л.І. Культура української фахової мови: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К.: «Академія», 2007. – С. 203-220. Реж. доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf</p>

Практичні заняття

Основні завдання циклу практичних занять – закріпити теоретичний матеріал, засвоєний у ході лекційної частини курсу; навчити студентів узагальнювати набуті знання для вирішення конкретних завдань (комунікативних, евристичних, креативних); виробити навички професійної етики.

№ з/п	Назва теми заняття
1	Практичне заняття 1. Наукова мовна культура – основа професійної діяльності дослідника
2	Практичне заняття 2. Культура наукової мови у професійній сфері
3	Практичне заняття 3. Наукова термінологія: функції, структура, походження
4	Практичне заняття 4. Електронні ресурси освітньої та наукової інформації. Методи і типи інформаційного пошуку.
5	Практичне заняття 5. Кодекс честі університету. Методи запобігання академічної нечесності

6	Практичне заняття 6. Структурно-змістові особливості навчально-наукового твору
7	Практичне заняття 7. Монологічне наукове мовлення
8	Практичне заняття 8. Діалогічне наукове мовлення
9	Практичне заняття 9. Підвищення рейтингу. Залік

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Самостійна робота студента передбачає підготовку здобувача освіти до аудиторних занять та заліку.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять

Відвідування лекційних занять є вільним, бали за присутність на лекціях не додаються. Лише за відвідування практичних занять студенти не отримують бали: рейтинг студента формує активна участь на практичних заняттях й підготовленість до них, а також виконання завдань, передбачених СРС. Пропуск практичного заняття не дає можливості отримати студенту бали у семестровий рейтинг, проте кожен студент має право відпрацювати пропущені лише з поважної причини (лікарняний, офіційний дозвіл деканату) заняття за рахунок самостійної роботи під час консультацій, передбачених навчальним навантаженням викладача.

Заохочувальні бали студент отримує за участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни) або/та написання тез доповіді або оформлення творчої роботи як наукової роботи для участі у конкурсі студентських наукових робіт. Ваговий бал – 10.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- за активну участь на 8 практичних заняттях (9 практичне – підвищення рейтингу);
- виконання 3 експрес-контролів (на лекційних заняттях);
- виконання МКР

Критерії нарахування балів.

2.1. Робота на практичних заняттях.

Ваговий бал – 5, максимальна кількість балів на практичних заняттях становить $8 \times 5 = 40$ балів.

Критерії оцінювання:

«відмінно» – 5 балів – безпомилкове виконання практичного завдання або повна і ґрунтовна відповідь на теоретичне питання у відповідності до змісту завдання або питання;

«добре» – 4 бали – виконання практичного завдання із незначними помилками (до 3-х) або достатньо повна відповідь на теоретичне питання із незначними похибками;

«задовільно» – 3 бали – виконання практичного завдання зі значними помилками або не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання;

«незадовільно» – 0-2 балів – відсутність виконаного практичного завдання або його незадовільне виконання; невисвітлене теоретичне питання, незадовільна відповідь зі значними помилками (менше 60% теоретичного матеріалу є правильним чи відповідним) або відсутність відповіді.

2.2. Експрес-контрольна робота.

Ваговий бал – 8, максимальна кількість балів за 3 експрес-контрольні становить $3 \times 8 = 24$ бали.

Критерії оцінювання:

«відмінно» – 7 – 8 балів – безпомилкове виконання практичних завдань та повна і ґрунтовна відповідь на теоретичне питання у відповідності до змісту завдання або питання;

«добре» – 6 балів – виконання практичних завдань із незначними помилками та достатньо повна відповідь на теоретичне питання із незначними похибками;

«задовільно» – 5 балів – виконання практичних завдань із великою кількістю помилок та не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання;

«незадовільно» – 0 балів – відсутність виконаного практичних завдань або його незадовільне виконання (більше 60% завдань виконано неправильно); невисвітлене теоретичне питання, незадовільна відповідь зі значними помилками (більше 60% теоретичного матеріалу є неправильним чи невідповідним до змісту питання) або відсутність відповіді.

2.3. Модульна контрольна робота.

Ваговий бал – 36 (ваговий бал кожного завдання – 9)

Критерії оцінювання кожного питання/завдання:

«відмінно» – 8–9 балів – безпомилкова відповідь/ виконання практичного завдання у відповідності до змісту;

«добре» – 7 балів – відповідь із зауваженнями/виконання практичного завдання із незначною кількістю помилок або деякими хибами;

«задовільно» – 5-6 балів – неповна відповідь/виконання практичного завдання зі значною кількістю помилок або хиб;

«незадовільно» – 0 балів – відсутність відповіді/виконаного практичного завдання або його незадовільне виконання (менше 60% правильно виконаних завдань).

Критерії оцінювання (загальні):

«відмінно» – 32–36 балів – безпомилкове виконання практичного завдання у відповідності до змісту завдання;

«добре» – 27–31 балів – виконання практичного завдання із незначною кількістю помилок або деякими хибами;

«задовільно» – 21–26 балів – виконання практичного завдання зі значною кількістю помилок або хиб;

«незадовільно» – 0 балів – відсутність виконаного практичного завдання або його незадовільне виконання (менше 60% правильно виконаних завдань).

Умовою позитивного першого календарного контролю є отримання не менше 14 балів, другого календарного контролю – отримання не менше 25 балів.

Для отримання заліку «автоматом» потрібно мати рейтинг не менш, ніж 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менш 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу. Ця рейтингова оцінка є остаточною. У разі написання залікової контрольної роботи на оцінку, нижчу за отриману «автоматом», попередній рейтинг з дисципліни скасовується і до залікової відомості заноситься сума балів за залікову контрольну роботу («жорстка» РСО).

Залікова контрольна робота оцінюються у 100 балів максимум. Залікова контрольна робота складається з двох питань теоретичного характеру з різних розділів робочої програми та одного практичного завдання.

Кожне теоретичне питання оцінюється в 35 балів відповідно до системи оцінювання:

«відмінно» – 31-35 балів - повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – 25-30 балів - достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності);

«задовільно» – 20-24 балів - неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки);

«незадовільно» – 0 балів - незадовільна відповідь.

Практичне завдання оцінюється з 30 балів відповідно до системи оцінювання:

«відмінно» – 25-30 балів - повне безпомилкове розв'язування завдання;

«добре» – 20-24 балів - повне розв'язування завдання з несуттєвими неточностями;

«задовільно» – 15-19 балів - завдання виконане з певними недоліками;

«незадовільно» – 0 балів - завдання виконано з багатьма недоліками або не виконано.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Менше 50	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль, розміщено в додатку 1.

Зміст, вимоги та зразок МКР розміщені в додатку 2.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено старший викладач, кандидат педагогічних наук Тільняк Неоніла Василівна, старший викладач Сидоренко Лілія Миколаївна

Ухвалено кафедрою української мови, літератури та культури (протокол № 5 від 18.01.2023)

Погоджено Методичною радою університету (протокол № 8 від 02.06.2023)

Перелік питань для семестрового контролю (залік)

1. Проаналізувати особливості функціонування державної мови у науковій сфері.
2. Назвати вимоги, що ставляться до особистості науковця.
3. Проаналізувати мовно-термінологічну компетенцію дослідника.
4. Визначити лексикографічну компетенцію дослідника.
5. Назвати основні функції та різновиди наукового стилю.
6. Проаналізувати власне науковий підстиль та його жанри: наукова стаття, наукова монографія, курсова, дипломна, магістерська роботи, дисертація, доповіді, тези.
7. Окреслити коротко структуру курсової роботи.
8. Проаналізувати навчально-науковий підстиль та його жанри.
9. Проаналізувати науково-діловий підстиль та його жанри.
10. Проаналізувати науково-інформативний підстиль та його жанри.
11. Проаналізувати науково-довідковий підстиль та його жанри.
12. Порівняти наукову рецензію та відгук.
13. Схарактеризувати історію становлення та розвитку наукового стилю української мови.
14. Визначити роль термінологічної комісії при Українській академії наук.
15. Визначити роль та місце лексикографії в розвитку наукової української мови.
16. Вказати на способи розташування літератури у списку.
17. Визначити різновиди плану і його композиційні блоки.
18. Проаналізувати науково-популярний підстиль та його жанри.
19. Назвати об'єкти реферування.
20. Вказати обсяг наукової статті.
21. Окреслити коротко структуру курсової роботи.
22. Схарактеризувати лексику наукового стилю.
23. Назвати основні ознаки наукової термінології.
24. Визначити групи термінів за ступенем спеціалізації.
25. Визначити відмінність термінів від професіоналізмів та професійних жаргонізмів.
26. Вказати основні структурні моделі наукових термінів.
27. Визначити основні способи творення термінів.
28. Назвати типи словників за призначенням.
29. Вказати основні лексичні помилки у наукових роботах.
30. Проаналізувати синтаксис наукового мовлення.
31. Вказати основну роль уживання числівників в науковому мовленні.
32. Проаналізувати граматичні помилки в науковому мовленні.
33. Визначити різновиди наукових текстів.
34. Окреслити композицію писемного наукового тексту.
35. Проаналізувати технологію аналізу наукового тексту.
36. Вказати основні способи викладу інформації в науковому тексті.
37. Визначити особливості конспектування наукового тексту.
38. Дати визначення анотації, вказати мету та функції.
39. Визначити основні функції реферування наукового джерела.
40. Дати визначення тез, назвати їх види.
41. Проаналізувати оформлення основних композиційних компонентів наукового дослідження.
42. Проаналізувати план наукового тексту та його композиційні блоки.
43. Визначити роль покликань у тексті.
44. Визначити загальні вимоги до цитування.
45. Вказати на особливості редагування наукового тексту.
46. Визначити роль наукової рецензії та наукового відгуку.
47. Вказати етапи підготовки наукового виступу.
48. Визначити правила коректного ведення дискусії та наукової полеміки.
49. Вказати на роль суперечки як основи професійної дискусивно-полемічної мови.
50. Охарактеризувати суть, мету і практичне значення електронних презентацій для наукової доповіді.

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота складається з двох частин: 1 частина – відповіді на теоретичні питання за всіма розділами програми, 2 частина – виконання практичних завдань за тематикою практичних занять.

Перша частина МКР має на меті перевірити знання студентів щодо основних етапів формування, становлення і розвитку наукового стилю української мови, основних норм сучасної української літературної мови, основних понять та фундаментальних цінностей академічної доброчесності, її впливу на академічну культуру та якість освіти та законів та основних засобів спілкування у науковій сфері.

Друга частина МКР має на меті виявити вміння студентів у застосуванні норм сучасної української мови у науковому дискурсі, створенні навчально-наукових текстів.

Кожен варіант МКР містить завдання однакового рівня складності.

Зразок модульної контрольної роботи

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

Варіант 1

1. Назвіть основні функції та різновиди наукового стилю.

2. Вкажіть етапи підготовки наукового виступу.

3. Доберіть українські синоніми до запозичених термінів:

аномальність, еквівалентність, аргумент, пріоритет, дефініція, стимул, експеримент, імітація, компенсація, індіферентність, ілюстрація, ідентичність, безапеляційний.

4. Прочитайте міркування стосовно плагіату та висловіть письмово власне бачення цієї проблеми.

Плагіатом у науковому середовищі вважають, окрім списування, ще й використання експериментальних даних конкретного дослідження, запозичення текстології рукописів, що й досі не розшифрували, використання готової статистики. І все це без посилання на джерело (оскільки, депонуючи ваш диплом у деканаті й у бібліотеці університету, ви тим самим публікуєте його). Це крадіжка чужого розуму (У. Еко).